

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yirmeyah

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1835 oder 1836]

זכ הימרי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9113

כז (א) בראשית ממלכת יהויקים
 בן יאשיהו מלך יהודה
 היתה הדבר הזה אל ירמיה מאת
 יהוה לאמר: (ב) כה אמר יהוה
 אלי עשה לך מוסרות ומטות
 ונתתם על צו ארץ: (ג) ושלחתם
 אל מלך אדום ואל מלך מואב
 ואל מלך בני עמון ואל מלך
 צר ואל מלך צידון ביד מלאכים
 הבאים ירושלים אל צדקיהו
 מלך יהודה: (ד) וצוית אתם אל
 אדניהם לאמר כה אמר יהוה
 צבאות אלהי ישראל כה תאמרו
 אל אדניכם: (ה) אנכי עשיתי
 את הארץ את האדם ואת
 הבהמה אשר על פני הארץ
 בכלתי הגדול ובזרועי הנטויה

כז (א) אים אנפאננע דער רע-
 גיערונג יהויקים'ס דעם
 זאָהנעס יאשיהו, ערגינג דער
 בעפעהל אן ירמיה פאָם עוויגען
 וויא פאָלגט. (ב) זאָ שפראך
 דער עוויגע צו מיר, שאַפּע
 דיר ריהמען אונד יאָכע אונד
 לעגע זיא אום דייגען האָלו.
 (ג) דאָן פערשיקקע זיא צום קע-
 ניגע פאָן אדום, צום קעניגע פאָן
 מואב, צום קעניגע דער עמונים
 צום קעניגע פאָן צור, אונד
 צום קעניגע פאָן צידון דורך ריא
 געזאָנדטען ריא נאך ירושלים
 צו צדקיהו דעם קעניגע פאָן
 יהודה קאָממען, (ד) אונד לאָס
 דורך זיא פאָלגענדעס איהרען
 העררען ענטביעהטען: זאָ
 שפריכט דער הערר דער
 העערשאַרען דער גאָטט
 ישראל'ס: זאָ זאָגעט אייערן
 העררען: (ה) איך האָבע ריא
 ערדע, דען מענשען אונד דאָ
 פיעה דאָ אויף דער ערדע
 זיך פינדעט, מיט מיינער גראָ-
 סען מאַכט מיט מיינעם אוים-
 געשטרעקטען אַרמע הער-

ונחחיה

יתיר ו'
ר ש י

פאָר

כז (א) בראשית ממלכו יהויקי'. שלש שני' לפני מלך נבוכדנצר נתנבא עליו שימלך: (ב) מוסרות.
 הם רכועו' העול שקורין קיינגל'ס: (ג) ושלחת' אל מלך אדום. בימי צדקיהו בשנה
 הרביעית למלכו שעשהו נבוכדנצר שליט על חמשה מלכים. מלך אדום מלך מואב ומלך בני עמון וגו'.
 אלו חמשה מלכים נתן נבוכדנצר תחת ידו של צדקיהו. חמש עשרה שנה היו על כושרו משנה
 אחת

ב א ו ר

כז (א) בראשית ממלכת, כנראה זו נאמרה לירמיה בשנה ראשונה למלכות יהויקים, ואמר
 לו האל כי כשימלך צדקיהו אחר ממלכות יהויקים ויהויבין, יעשה מוסרות ומוטות וישלחם
 למלכים, ומה שנאמר לו כנראה זו בראשית ממלכת יהויקים, והנבואה אינה עדין עד י"א
 שנה, כדי שידע יהויקים שעתיד למלך נבוכדנצר שלט יבטח יהויקים במלך מזרים שהמליכו
 (כד"ק), וכעין זה כתב הראב"ע בתחלת ס' דניאל, והוא הביא שם עוד דעת מפרש גדול
 אחד, כי צדקיהו תחת יהויקים, וככה אמר ואחרי אנשלוס לא נטה בני הוא שלמה, וכן דעת
 הרבה

וּנְתַתִּיהָ לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵינָי:
 (ו) וְעַתָּה אֲנֹכִי נִתְתִּי אֶת־כָּל־
 הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה בְּיַד נְבוּכַדְנֶאֶצַּר
 מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת־חֵית
 הַשָּׂדֶה נִתְתִּי לוֹ לְעַבְדּוֹ: (ז) וְעַבְדּוֹ
 אִתּוֹ כָּל־הַגּוֹיִם וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־
 בְּנֵי־בָנָיו עַד בֹּא־עַת אֲרָצוֹ גַם־הוּא
 וְעַבְדּוֹ בּוֹ גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים
 גְּדוֹלִים: (ח) וְהָיָה הַגּוֹי וְהַמְּלָכָה
 אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹדוּ אִתּוֹ אֶת־
 נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְאֶת־
 אֲשֶׁר לֹא־יִתֵּן אֶת־צִוְאוֹ בְּעַל
 מֶלֶךְ בָּבֶל בַּחֲרֹב וּבְרַעַב וּבְדַבַּר
 אֶפְקֹד עַל־הַגּוֹי הַהוּא נֶאֱמַר יְהוָה
 עַד־חַמִּי אַתֶּם בְּיָדוֹ: (ט) וְאַתֶּם
 אֱלֹהֵי־תַשְׁמְעוּ אֱלֹהֵי־נְבִיאֵיכֶם וְאַל־
 קַסְמֵיכֶם וְאַל־חֲלֻמֹּתֵיכֶם וְאַל־
 עֲנִיכֶם וְאַל־כִּשְׁפֵיכֶם אֲשֶׁר־הֵם
 אֹמְרִים אֲדִיכֶם לֵאמֹר לֹא־תַעֲבֹדוּ

פֶּאָרְגַע־כְּרַצְכָּט, אונד איך קאן זיא אויך פֶּעֶר־שַׁעֲנַקְעֵן וועם איך עס פֶּיר גוט פֶּינְדֶע. (ו) נון ווילל איך אללע דיעזע לאַנדער דעם נבוּכַדְנֶאֶצַּר קעניגע פֶּאָן כּבֶל מִי. נעם דיענער געבן, יא זעלבסט דיא טהיערע דעם פֶּעֶלְדֶעס געבע איך איהם דאס זיא איהם דיענען. (ז) אללע פֶּעֶלְקֶער מיססען אַלּוֹץ איהם, זיינעם זאָהנע אונד זיינעם ענקעל־דִיע. נען, ביז איינסט אויך זיי נעם לאַנדֶע דער אונגליקסטאַג זיך נאָהעט אונד מעכטיגע נאַ. ציאָנען ערהאַבענע רעגענטען עס אונטער־יאָנען. (ח) זאַלל טע אַכער איין פֶּאָלֶק אָדער איין רייך זיך איהם, דעם נבוּכַדְנֶאֶצַּר ניכט אונטער־ווער. פֶּען, זיינען האַלז אונטער דאז יאך דעם קעניגס פֶּאָן כּבֶל ניכט בייגען, זאָ ווערדע איך דיעזעס פֶּאָלֶק שפּיִכְט דער עוויגע היימוזֶען מיט שווערדט מיט הונגער אונד מיט פֶּעסֶט, בז איך עס דאך אונטער זיינער האַנד אייפֶּגע־ריע־עֶבֶן האַכע. (ט) איהר דיר־פֶּעט דאָהער ניכט מערקען אויף אייערע פֶּראָ. פֶּעטען, אויף אייערע וואָהר. זאַנער, איירע טרױמער איירע צייכענדייטער אונד אויף אייערע צויבערער, דיא (טייטענד) איך זאַנען איהר ווער דעם ניכט דיענכט.

אח

ר ש י

אחת ליהויקים עד השנה הרביעית לבלקיהו ששנרם הימנו חנניה בן עזור: (ו) עבדי. שיעשה רבני לפרע משונאי: (ז) ואת בני. אויל מרודך: ואת בן בנו. כלשאר: עד בא עת ארכו.

ב א ו ר

הינה מחממי הזומות במקום הזה רק שהנ"ל מאן בפירוש זה עיי"ג. (ז) ואח בני, אויל מרודך וכלשאר הנאמרים בדניאל. (ח) עד חומי אחם בידו, כלומר אשפילס וחמעיטס עד אשר יגבר עליהם ויתמו תחמיו. (ט) חלומותיכם, ומן חלמי חלמיכון (הכשרי), פי' חולמי חלומות אשר אחם חפלים בהם. עונניכם, עיין להמנאר בו קרא (י"ט כ"ו): והגוי

דיענסטבאר ווערדען דעם קעי.
 ניגע פאן כבל. (י) זיא פראפע.
 צייען איך ליגען, אום איך צו
 ענטפערנען פאן אייערעם לאג.
 דע, דאס איך איך פערשטאסע
 אונד איהר דאן פערלאססען
 זייר. (יא) יענעם פאלק אבער
 דאן ווילליג זיינען נאקקען אונ.
 טער דאן יאך דעם קעניגס
 פאן כבל כייגעט אונד איהם
 דייענט, לאס איך רוהיג אויף
 זינס באדן, שפריכט דער עווי.
 גע, דאס עס איהן בעכוייע אונד
 בעוואהנע. (יב) צום יירישען קע.
 ניג צדקיהו זאנטע איך דייעזעל.
 בען ווארטע: נעהמליך! ברינג.
 געט אייערן נאקקען אונטער
 דאן יאך דעם קעניגס פאן כבל
 דייענט איהם אונד זיינעם
 פאלקע זא בלייבט איהר לע.
 בען. (יג) ווארום וואללעט
 איהר אומקאממען, דוא אונד
 דיין פאלק, דורך קריעג, דורך
 הונגער אדער פעסט וואס דער
 הערר געדראהט האט יערעם
 פאלקע וועלכעס זיך דעם קע.
 ניגע פאן כבל ניכט אונטער.
 ווירפט. (יד) געבעט קיין גע.
 הער דען ווארטען אייערער
 פראפעטען דיא צו איך זאנען
 איהר ווערדעט ניכט דייענסט.
 באר ווערדען דעם קעניגע פאן
 כבל, דייעזע פראפע צייען איך
 פאלש. (טו) איך האבע זיא

את מלך בבל: (י) כי שקר הם
 נבאים לכם למען הרתיק אתכם
 מעל אדמתכם והדחתו אתכם
 ואבדהם: (יא) והגוי אשר יביא
 את צוארו בעל מלך בבל
 ועבדו והנהתיו על אדמתו
 נאם יהודה ועבדה וישב בה:
 (יב) ואר צדקיה מלך יהודה
 דברתי ככל הדברים האלה
 לאמר הביאו את צואריכם
 בעל מלך בבל ועבדו אתו ועמו
 וחיו: (יג) למה תמותו אתה ועמך
 בחרב ברעב ובדבר כאשר דבר
 יהוה אל הגוי אשר לא יעבד
 את מלך בבל: (יד) ואל תשמעו
 אל דברי הנבאים האמרים
 אליכם לאמר לא תעבדו את
 מלך בבל כי שקר הם נבאים
 לכם: (טו) כי לא שלחתים נאם
 יהוה והם נבאים בשמי לשקר

למען

ניכט געזאנרט שפריכט דער עוויגע, זיא ווייסזאנען ליגען אין מיינעם נאמען, וואדורך
איך

ר ש י

שיבואו דרוש המדי וכורס ויהרגו את נלשאכר: (יב) ואל לדקיהו מלך יהודה דברתי וגו'. כל

ב א ו ר

(יא) והגוי אשר יביא, ככר העירומי בסוף ס' י"ז, כי דרך המקרא לכתוב היותר סזוט ברישא,
ונדרך לא זו אף זו, ולכן כתיב לעיל מ' לא יעבדו ברישא, וכאן אשר יביא לוארו והבן.

לְמַעַן הִדִּיחִי אֶתְכֶם וְאֶבְדְּתֶם
 אֶתֶם וְהַנְּבִיאִים הַנְּבִיאִים לָכֶם:
 (טו) וְאֶל-הַכֹּהֲנִים וְאֶל-כָּל-הָעָם
 הַזֶּה דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה
 אֱלֹהֵי תְּשֻׁמְעוּ אֶל-דִּבְרֵי נְבִיאֵיכֶם
 הַנְּבִיאִים לָכֶם לֵאמֹר הִנֵּה כָּלִי
 בֵּית-יְהוָה מוֹשְׁבִים מִבְּבִלָּה עִתָּה
 מִהֲרֵה כִּי שָׁקַר הִמָּה נְבִיאִים לָכֶם:
 (יז) אֱלֹהֵי תְּשֻׁמְעוּ אֶל-יְהוָה עֲבָדָיו
 אֶת-מֶלֶךְ בָּבֶל וְחַיּוֹ לְמַה תְּהִיָּה
 הָעִיר הַזֹּאת חֲרָבָה: (יח) וְאִם-
 נְבִיאִים הֵם וְאִם-יֵשׁ דִּבְרֵי-יְהוָה
 אֶתֶם יִפְגְּעוּ-נָא בִיהוָה צְבָאוֹת
 לְבַלְתִּי-בָאוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּתָרִים
 בְּבֵית-יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה
 וּבִירוּשָׁלַם בְּבִלָּה: (יט) כִּי כֹה אָמַר
 יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי עַמּוּדִים וְעַל-

איך אייך אום זא עהער פֿערי-
 שטאָסע דאָס איהר צו גרונדע
 געהעט זאָמט דען פּראָפּעטען
 דיא אייך ווייסזאָנען. (טו) אויך
 צו דען פּריסטערן אינד צו דעם
 גאַנצען פֿאָלקע רעדעטע איך
 אַלואָ: זאָ שפּריכט דער עווי-
 גע: אַכטעט ניכט אויף דאָז
 וואָרט יענער פּראָפּעטען דיא
 אים פּראָפּעטישען טאַנע אייך
 פֿערוויכערן, יא דיא גערעטהע
 דעם טעמפעלס דעם עוויגען
 ווערדען נון געוויס אונד זעהר
 באַלד פֿאָן בכל צוריק גע-
 שטעללט דען זיא ווייסזאָנען
 אייך פֿאַלשעם. (יז) געכעט
 איהנען אַלואָ קיין געהערדיע-
 נעט דעם קעניגע פֿאָן בכל,
 דאָס איהר לעבען בלייבט, וואָ-
 רום זאָלל דיעזע שטאַרט איינע
 וויסטע ווערדען? (יח) ווען זיא
 פּראָפּעטווינד אונד ווען זיא אים
 בעזיטצע גאַטטליכער וואָרטע
 זינד, זאָ מעגען זיא ערפֿלעהען
 פֿאַם העררן דער העערשאַא-
 רען, דאָס ניכט אויך דיא גע-
 פֿעסע דיא נאָך אים טעמפעל

הים
 דעם עוויגען, אים קעניגליכען פאללאסטע אונד אין ירושלים ליעגען, נאך בכל געפיהרט
 ווערדען. (יט) דען זאָ שפּריכט דער הערר דער העערשאַארען, איבער דיא זיילען, דען
 זעע

ר ש י

זה אמר ירמיהו אל שלוחי המלכים: (טו) הנה כלי בית ה'. שגלו עם יבניה:
 המכוונות

ב א ו ר

(טו) מושבים, עיין לקמן בפ' כ"ח חותמלא כי חנניה נבא מזה. (יח) לבלחי באו, לגזרת פעול בשקל
 מה טובו אהליך, כי אורו עיני והוא עבר במקום עמיד (כד"ק). (יט) אל העמודים, כי נכונדנכר
 לא לקח בפעם הראשון רק כלי חמדה, ועל הכלים האלה אמר אשר בעיר הזאת, כי כולם
 היו חזק להיכל בעזרה ובקרא הנא בפסוק כ"א הניא דבר ה' על הכלים שהיו לפניו מן הכית,
 ולכן אמר הכלים הנותרים בבית ה', ולא כהמאמר שקדמני אשר משנ לפי תרגומו כי בשני
 מקראות נבא על כלים אלו. אל העמודים, כמו על או פי' בעבור, כמו ויאמר אנרס אל
 שרה

חרגום אשכנזי

זעו (דמז טו"כבמר). דיא פֿוסגע-
שטעללן אונד איבער דיא איב-
ריגן גערעטהע וועלכע אין דיע-
זער שטאדט צוריק געבליעבען
זינד, (כ) דיא ניכט נבוכדנצר
דער קעניג פֿאן כבל מיטגע-
נאָממז אלס ער יכניה דען זאָהן
יהויקים'ס קעניג'ס אין יהודה
מיט אללען פֿירסטען יהודה'ס
אונד ירושלים'ס אויס ירושלים
נאָך כבל פֿיהרטע; (כא) זאָ
שפּריכט דער הערר דער
העערשאַרען דער גאָטט
ישראל: אויך איבער יענע
געפֿעסע דיא אים טעמפעל
דעס עוויגען, אים פֿאללאַסטע
דעס קעניגס פֿאן יהודה אונד
אין ירושלים צוריק געבליעבען
זינד, (כב) נאָך כבל מיססען
זיא געבראַכט ווערדען אונד
דאָועלכסט מיססען זיא בלייב
בען, ביו איך איינסט וויעדער
איהרער געדענקען, זאָ שפּריכט
דער עוויגע, דאָן לאַססע איך
זיא וויעדער הערויפֿפֿיהרען
אונד אָן דיעזען אָרט היעהער
שטעללען.

ירמיה כז

הַיָּהוָה וְעַל-הַמְּלָנוֹת וְעַל יְרֵר
הַכְּלִים הַנּוֹתָרִים בְּעִיר הַזֹּאת:
(כ) אֲשֶׁר לֹא-לִקְחָם נְבוּכַדְנֶאֶצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל בְּגִלוֹתוֹ אֶת-יְכוֹנִיָּה
בֶּן-יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ-יְהוּדָה
מִירוּשָׁלַם בְּבִלְהָ וְאֶת כָּל-חֲרֵי
יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: (כא) כִּי כֹה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל-
הַכְּלִים הַנּוֹתָרִים בְּיַת יְהוָה וּבֵית
מֶלֶךְ-יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: (כב) בְּבִלְהָ
יּוֹבְאוּ וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פְּקֻדֵי
אֲתָם נְאֻם-יְהוָה וְהָעֲלִיתִים
וְהִשְׁבַּתִּים אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה:

כח (א) וַיְהִי וּבִשְׁנַת הַחִיָּה
בְּרֵאשִׁית מַמְלַכַת
צִדְקִיָּה מֶלֶךְ-יְהוּדָה בִּשְׁנַת
י"ח ו' - בשנה קרי

הרביעית

כח (א) אין עכען דעמועלבען יאהרע, אים אנפֿאנגע דער רעניערונג צדקיהו'ס דעס קעניגס
אין

ר ש י

(יט) המכונות. מ"י נסיסיה נמואח הכיור ואת כנו (שמות ל"ה): (כ) בגלוחו. כמו בהגלותו:
קורי. כמו שרי: (כב) עד יום פקדי אומס. בימי נורש כמו שמסור' נספר עזרא:
כח (א) ויהי בשנה ה'היא. כשהגיע אותו הזמן שהשליט נבוכדנצר את לדקיה על חמשת
מלכים שהיה ירמיה אומר שליחותו ומשלח המוסרות והמוטות אל המלכים ביד
מלאכיהם: בראשית ממלכות לדקיה. בחחלה שהשליטו על חמשה המלכים וא"א לומר בחחלת

ב א ו ר

שרה אשתו (רד"ק). (כ) בגלוחו, כמו בהגלותו ובשנפלה הה"א להקל הקריאה בשורה
תנועתה על ב"ת השמש (הג"ל). (כא) כי כה אמר, כיון שהפסיק הדבור במקרא כ',
חזר לדבריו ואמר כי כה וגו'.
כח (א) בשנה החיא, השנה שעשה המיסרות והמוטות אשר ליה נהס ונתן אסת מהס
על נוארו, וזה היה בראשית ממלכת לדקיהו - בשנה הרביעית, נראה שהוא השנה
הרביעית